

Taloukasvun vauhdittuminen näkyy myös Suomen kemianteollisuudessa. Liikevaihto kasvoi alkuvuonna varsinkin viennin vetämänä. Valtaosa kasvusta tulee öljytuotteista, mutta kasvua on kaikilla kemianteollisuuden tuotealoilla. Kemianteollisuuden vaikutus Suomen työllisyystilanteeseen on merkittävä. Ala työllistää suoraan, välillisesti ja tulovai-
kutusten kautta lähes 100 000 suomalaista.

Liikevaihto vahvassa nousussa

Kemianteollisuuden liikevaihto nousi vuoden 2017 ensimmäisellä neljänneksellä lähes 21 % edellisvuoden vastaavasta ajankohdasta. Myös kotimaan liikevaihto lähti viennin vetämänä kasvuun.

Kemianteollisuuden liikevaihto myötäilee raakaöljyn hintakehitystä. Tammi-maaliskuussa 2017 Brent-laatuksen raakaöljyn keskihinta oli 54 dollaria eli 53 % edellisvuoden vastaavaa ajankohtaa enemmän. Markkinoilla ennakoidaan raakaöljyn hinnan pysyvän tänä vuonna keskimäärin alle 60 dollarin lukemissa.

Viennin kasvusta valtaosa öljytuotteista

Kemianteollisuuden tavaraviennin arvo oli tammi-maaliskuussa 2017 noin 2,8 miljardia euroa eli lähes 28 % edellisvuoden vastaavaa ajankohtaa enemmän. Samaan aikaan Suomen koko tavaravienti kasvoi 18 %.

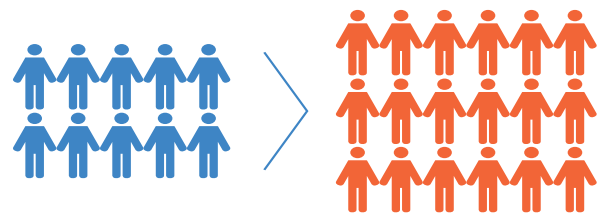
Kemianteollisuuden viennin kasvusta tammi-maaliskuussa 2017 valtaosa, 367 miljoonaa euroa, tuli öljytuotteista, joissa kasvua oli 54 % edellisvuodesta. Suuri osa öljytuotteiden viennin arvon kasvusta johtui nousseista myyntihinnoista, mutta myös vientimäärät kasvoivat kymmenyksellä.

Öljytuotteiden lisäksi vienti kasvoi myös kaikilla muilla kemianteollisuuden päätuotealoilla. Peruskemian tuotteiden viennin arvo kasvoi viidenneksellä, lääkkeiden 6 % ja kumi- ja muovituotteiden viennin arvo 9 %.

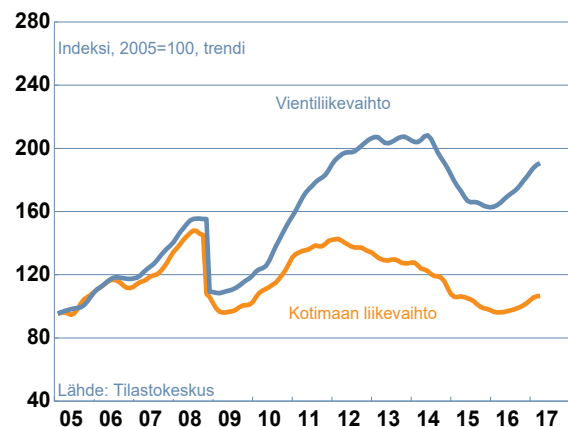
Tammi-maaliskuussa suurin kemianteollisuuden vienninmaa oli Ruotsi 16 %:n osuudellaan. Muita merkittäviä vientimaita ovat Alankomaat, USA, Venäjä, Belgia ja Saksa.

10 kemianteollisuuden työpaikkaa luo

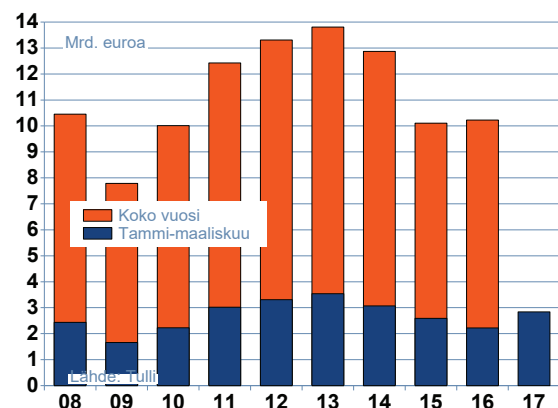
18 muille aloille

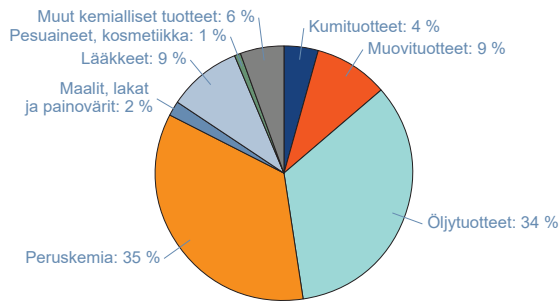
Kemianteollisuuden liikevaihdon arvoindeksi

Kemianteollisuuden tavaraviennin arvo

Kemianteollisuuden tavaravienti 10 miljardin vuositasolla

Lähde: Tulli, vuosi 2016

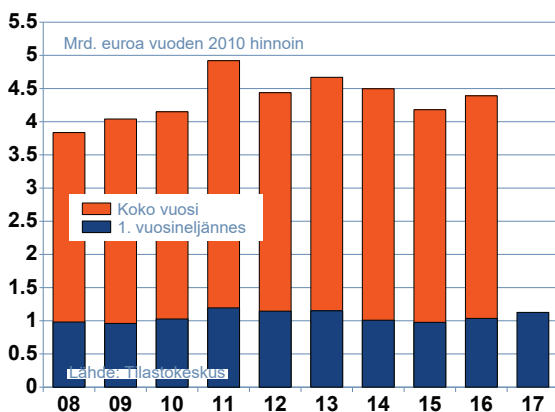
Kemianteollisuuden arvonlisäys nousussa

Kemianteollisuuden jo viime vuoden puolella hyvässä vauhdissa ollut arvonlisäyksen nousu vauhdittui kuluvan vuoden ensimmäisellä neljänneksellä, jolloin kiinteähintainen arvonlisäys kasvoi vuoden takaisesta lähes 9 %. Arvonlisäys koostuu pääosin alan yritysten työvoimakustannuksista, toimintaylijäämästä ja poistoista.

Peruskemian tuottajahinnat elpyneet

Peruskemian viime vuonna laskusuunnassa olleet tuottajahinnat kääntyivät nousuun alkuvuoden 2017 aikana. Tammi-huhtikuun hinnat olivat 8 % vuoden takaisesta kor-

Kemianteollisuuden arvonlisäys

Lähde: Tilastokeskus

keammalla.

Lääkkeiden hinnat nousivat tammi-huhtikuussa 2,6 % vuoden takaisesta. Kumi- ja muovituotteiden hinnat pysyivät alkuvuodesta likimain ennallaan.

Tuotannon kasvu jatkuu

Kemianteollisuuden jo pitkään jatkunut tuotantomäärien kasvu jatkui alkuvuoden 2017 aikana. Tammi-huhtikuun tuotanto oli 4,7 % vuoden takaisesta suurempi. Koko teollisuuden tuotanto lisääntyi alkuvuodesta 2,3 % edellisvuoteen verrattuna.

EK:n suhdannebarometrin mukaan tuotannon kasvun ennakoidaan jatkuvan kesän ja syksyn aikana.

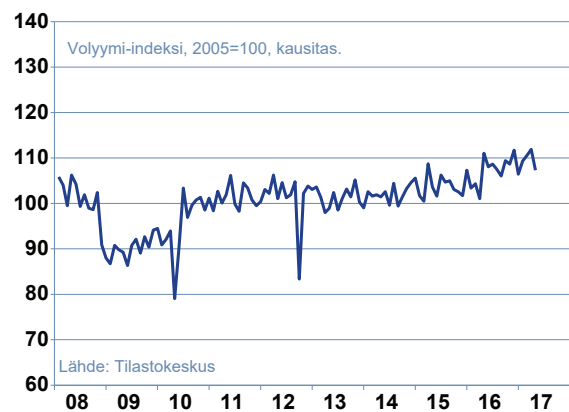
Suhdannekuva valoisa

Kemianteollisuuden yritysten suhdannearviot olivat luotavaisia EK:n toukokuussa julkistamassa Suhdannebarometrissa, jossa tämänhetkinen tilanne kuvattiin yleisesti normaalia suotuisammaksi (saldoluku 26).

Suhdanteisiin ei odoteta pikaisia muutoksia, vaan tilanteen arvioidaan pysyvän lähes ennallaan kesän ja syksyn aikana. Suhdannenäkymien viimeisin saldoluku oli -3.

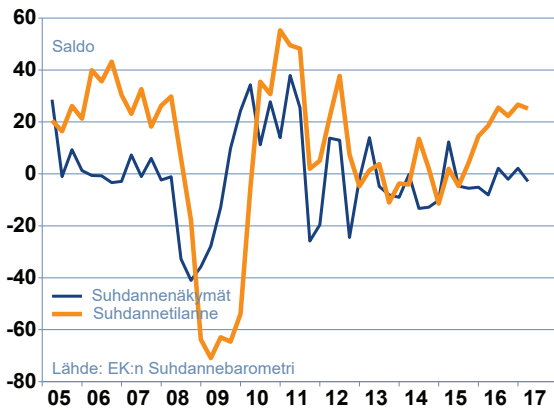
Tilaukskirjat ovat jonkin verran tavanomaista paremmat, mutta tuotantokapasiteettia on edelleen laajalti vajaa-käytössä. Kysyntätilanne vaihtelee yrityksittäin, sillä heikko kysyntä on yleisin tuotannonrajoite, eikä ammattityövoimapolua juurikaan ole.

Kemianteollisuuden tuotanto

Lähde: Tilastokeskus

Kemianteollisuuden suhdanteet

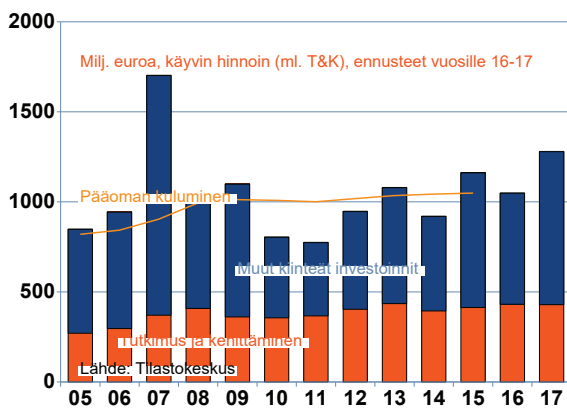

Investoinneissa ennakoitaan kasvua

Kemianteollisuus investoi noin miljardin vuodessa Suomeen ja on säilyttänyt koko 2000-luvun pääomatasonsa. Investoinneista noin 400 miljoonaa liittyy tutkimukseen ja tuotekehitykseen.

EK:n investointitiedustelun mukaan vuoden 2016 investoinnit vähenivät hieman lähes 1,2 miljardin tasosta vuonna 2015, mutta kuluvalle vuodelle ennakoitaan taas merkittävää yli 20 %:n lisäystä investointeihin. Tutkimus- ja kehittämisen menot pysyvät lähes ennallaan, ja kiinteät investoinnit kasvaisivat noin kolmanneksen.

Kemianteollisuuden investoinnit

Palkkasumma ja nimellisansiot nousivat

Kemianteollisuuden palkkasumma eli maksettujen palkkojen yhteissumma kasvoi tammi-huhtikuussa 2,7 % vuoden takaiseen verrattuna.

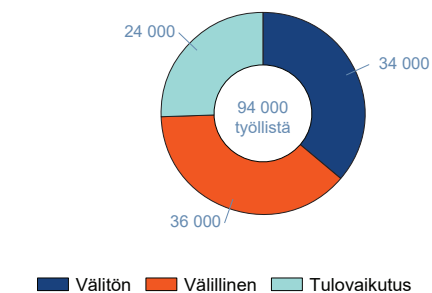
Palkansaajien ansiot kohosivat kemianteollisuudessa ansiotasoindeksin mukaan vuoden 2017 ensimmäisellä neljänneksellä 0,6 % edellisen vuoden ensimmäisestä neljänneksestä. Kaikkien palkansaajien nimellisansiot nousivat ensimmäisellä vuosineljänneksellä 0,3 %.

Lähes 100 000 työpaikkaa

Kemianteollisuuden henkilöstömäärä kasvoi EK:n Suhdannebarometrin mukaan hieman keväällä 2017, ja henkilöstömäärän odotetaan säilyvän tasaisena kesän aikana.

Kemianteollisuuden työllisyys on säilynyt suhteellisen vakaana koko 2000-luvun, mikä on olennaista myös osaamisen jatkuvuuden kannalta. Yksi kemianteollisuuden työpaikka luo 1,8 työpaikkaa muille aloille Suomeen. Ala työllistää suoraan, välillisesti sekä tulovaikutusten kautta lähes 100 000 suomalaista. Suoraan työllistettyjä on 34 000, joista suurin osa on peruskemian sekä muovi- ja kumialan yrityksissä.

Kemianteollisuuden henkilöstö

Lähteet: Tilastokeskus ja KPMG

Taloukasvu vauhdittuu

Suomen talous elpyy laajalla rintamalla pitkään jatkuneen hitaan kasvun vaiheen jälkeen. Kuluva vuoden BKT-ennusteita on nostettu kevään aikana jo yli kahden prosentin lukemiin. Suomen Pankin viimeisessä ennusteessa ennakoidaan 2,1 % talouskasvua.

Yksityisen kulutuksen veto on hieman hiipumassa, mutta investointien ennakoitaan jatkavan tänä vuonna vilkkaana. Vientinäköymät ovat kirkastuneet maailmantalouden myönteisten kehitysarvioiden ansioista.

EU:n kemianteollisuuden tahti kiihtyy

Euroopan peruskemian tuotantomäärät laajenivat ensimmäisellä neljänneksellä 2,5 % vuoden takaisista lukemista. Öljynjalostuksen ja muoviteollisuuden tuotantolukemat kasvoivat ensimmäisellä neljänneksellä lähes 3 %. Lääketeollisuuden ja kumituotteiden valmistuksen tuotanto pysyi likimain ennallaan.

Peruskemian EU-luottamusindikaattorit vahvoja

EU:n peruskemian luottamusindikaattori oli toukokuussa selvästi pitkän aikavälin keskiarvoa korkeammalla. Tilauskirjat ovat tavanomaista täydempiä ja tuotannon ennakoidaan lisääntyvän yleisesti kesän aikana.

Keskeiset ennusteluvut Suomen Pankki (kesäkuu 2017)

Vuosimuutos tai taso, %	2016*	2017**	2018**
Euroalueen bkt	1,7	1,9	1,8
Suomen bkt	1,4	2,1	1,7
Vienti, määrä	0,5	3,9	3,4
Investoinnit	5,2	4,7	2,5
Yksityinen kulutus	2,0	1,3	1,3
Kuluttajahinnat	0,4	0,6	0,9
Ansiotasoindeksi	1,2	0,7	1,5
Työttömyysaste, %	8,8	8,6	8,2

Tarve työmarkkinaudistuksille

Ne työmarkkinaudistukset, jotka keskeisissä kilpailijamaissa on jo tehty, odottavat Suomessa vielä itseään. Suhdanteen parantumisesta huolimatta julkisen talouden ennustetaan jäävän rakenteellisesti alijäämäiseksi.

Suomen kannalta tuottavuuden kasvu ja työllisyyden nostaminen ovat olennaisia. On tärkeää, että käänne pitää ja aiemmat kilpailukykymeritykset kurotaan umpeen. Viennistä ja tuotannosta vastaavat yritykset, ja niissä myös uudet työpaikat luodaan. Yritykset ovat erilaisia, erilaisissa tilanteissa ja usein kaukana keskimääräisestä. Siksi myös palkanmuodostuksen ja sopimisen pitäisi olla lähellä työpaikkoja; siellä, missä tilanteesta on paras ymmärrys.

Kemia – osa hyvää elämää

Kemianteollisuus on yksi suurimmista teollisuuden toimialoista Suomessa. Merkittävä osa tuotannosta menee vientiin joko suoraan tai vientituotteisiin käytettyinä raaka- ja tarveaineina. Vastaavasti tuodaan sekä tuotannon raaka-aineita että erikoistuotteita.

Kemianteollisuudeksi luokitellaan Suomessa

- Öljy-, kaas- ja petrokemian teollisuus
- Kemian perusteollisuus
- Kemian tuoteteollisuuden eri toimialat: lääketieteollisuus, muovi- ja kumiteollisuus, kosmetiikka ja pesuaineet, maali- ja teollisuus

Kemianteollisuuden talouskatsaus on laadittu yhteistyössä EK:n ekonomistien kanssa. Teksti perustuu 14.6.2017 käytössä olleisiin tietoihin.

Lisätietoja

Johtaja Susanna Aaltonen
Kemianteollisuus ry
susanna.aaltonen@kemianteollisuus.fi
GSM 040 593 4221

Toimitusjohtaja Timo Leppä
Kemianteollisuus ry
timo.leppa@kemianteollisuus.fi
GSM 050 301 6800

Ekonomisti Jouko Kangasniemi
Elinkeinoelämän keskusliitto
jouko.kangasniemi@ek.fi
Puh 09 4202 2608

Kemianteollisuus ry

Eteläranta 10 PL 4, 00131 Helsinki
kemianteollisuus.fi
Twitter: @kemianteollisuus